

1 Yleistä

Lukiokoulutuksen järjestäjänä Savonlinnassa toimii Savonlinnan kaupunki. Lukio-opetusta annetaan Savonlinnassa vain suomen kielellä.

Lukioyksiköitä Savonlinnassa on kaksi. Savonlinnan Lyseon lukio ja Savonlinnan Taidelukio, jolla on lukiolain 6§:n (714/2018) mukaisia erityistehtäviä kuvataiteessa ja musiikissa. Yhteishakuun liittyvässä opintopolussa nämä ovat erillisiä hakukohteita. Lyseon lukiolla on myös kaksi hakukohdetta, ns. yleislinja ja urheilulinja. Lisäksi Lyseon lukioon kuuluu Savonlinnan aikuislukio, jossa tarjotaan aikuisten lukiokoulutusta, aikuisten perusopetusta sekä tutkintoon valmistavaa koulutusta.

Savonlinnan lukioilla on Savonlinnan sivistyslautakunnassa hyväksytyt opetussuunnitelmat käytössään. Nämä ns. LOPS2021-asiakirjat pohjautuvat Opetushallituksen määräykseen, OPH: Määräykset ja ohjeet 2019:2a Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 ¹.

Näissä perusteissa on annettu yhteinen perusta paikallisesti laadittaville opetussuunnitelmille. Perusteiden tarkoitus on ollut edistää opetuksen yhdenvertaista toteutumista koko maassa.

Perusteissa määrätään laaja-alaisen osaamisen, oppiaineiden sekä muun lukiolaissa tarkoitetun opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt. Lisäksi siinä käsitellään paikallisen opetussuunnitelman laadintaa ja sisältöä, lukiokoulutuksen tehtävää ja arvoperustaa, opetuksen toteuttamista, opiskelijan ohjausta ja tukemista sekä opiskelijan oppimisen arviointia.

Lukion opetussuunnitelman perusteet 2019 edistää lukiolain mukaista lukiokoulutuksen tarkoitusta tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukainen lukiokoulutus antaa opiskelijoille valmiuksia jatkuvaan oppimiseen, itsensä kehittämiseen, elämänhallintaan ja vastuulliseen vaikuttamiseen.

Hyvinvointialueisiin siirtymisen vuoksi valtakunnassa toteutettiin laaja lainsäädäntöuudistus. Osa uudistuksista heijastui myös lukiokoulutukseen ja siksi em. Opetussuunnitelman perusteet 2019 -asiakirjan sisältöä muutettiin opetushallituksen määräyksellä OPH-4610.2022. Paikallisiin opetussuunnitelmiin sisältyneet lukioyksikkökohtaiset opiskeluhuoltosuunnitelmat poistuvat käytöstä 1.8.2023 ja ne korvautuvat tällä asiakirjalla. Normatiivisena perusteena tälle on oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 13 § (377/2022).

Tämä suunnitelma ohjaa Savonlinnan lukioissa toteutettavaa opiskeluhuoltoa. Asiakirjan lukemisen jälkeen kouluyhteisössä työtä tekevän tulee tiedostaa, mitkä ovat hänen vastuunsa opiskeluhuollossa ja kuinka tulee toimia esimerkiksi saatettaessa opiskelijaa erityisen tuen ja avun piiriin.

Tässä asiakirjassa käytetään käsitettä opiskeluhuolto² toisin kuin lukiolaissa, jossa asiaa käsitellään termillä opiskelijahuolto.

2 Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja käsitteet sekä opiskeluhuollon toimijat

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä.

Opiskeluhuollon monialainen ohjausryhmä on opetuksen järjestäjän nimeämä ja se koostuu monialaisesti opiskeluhuollon piirissä toimivista asiantuntijoista. Ryhmää johtaa sivistystoimenjohtaja. Ryhmän tehtävänä on yleisen opiskeluhuollon suunnittelu, kehittäminen, ohjaaminen ja arviointi. Savonlinnan kaupungin lukioiden edustajana on rehtorikokouksen nimeämä rehtori.

Lukiokohtainen opiskeluhuollon kokonaisuus koostuu kolmesta osasta; yhteisöllinen opiskeluhuolto, opiskeluhuoltoryhmän toiminta ja yksilökohtainen opiskeluhuolto. Näitä osioita tukee ja niiden kanssa osin päällekkäin menee opiskelijan pedagoginen tuki.

Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa lukioissa johtaa lukion rehtori, mutta se on kaikkien koulussa työskentelevien tehtävä ja jokaisen koulun aikuisen tulee ottaa siitä vastuuta. Tämä opiskeluhuollon osuus on vahvasti ennaltaehkäisevää yhteisöllistä toimintaa. Oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltoryhmä on monialainen ja sitä johtaa rehtori tai rehtorin nimeämä henkilö. Ryhmän tehtävänä on oppilaitoksen opiskeluhuollon suunnittelu, kehittäminen ja tuotettujen palveluiden laadun arviointi. Opiskeluhuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän toiminnan tavoitteena on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen.

Opiskelijan pedagoginen tuki tarkoittaa opiskelijan oppimisen tukitoimien suunnittelua ja toteutusta. Tämä työ on koulun sisäistä työtä. Näitä asioita on syvennetty lukioiden opetussuunnitelmien kohdassa 4.2. Jokaisella lukion opiskelijalla on oikeus opiskeluhoitopalveluihin, joita ovat opiskeluterveydenhuolto, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalvelut sekä monialainen, yksilökohtainen opiskeluhuolto.

Yksilöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat opiskeluhuollon toimijat ja esimerkiksi opiskelijan ryhmänohjaaja. Tarvittaessa kootaan yksittäistä tapausta varten monialainen asiantuntijaryhmä, jota johtaa ryhmän nimeämä vastuuhenkilö. Sen tehtävänä on yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittäminen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen. Savonlinnan lukioissa päävastuu näiden ryhmien kokoamiseen on ryhmänohjaajalla.

Tässä kappaleessa mainittujen opiskeluhoitotoimijoiden sekä pedagogista tukea antavan erityisopettajan tehtävät ja vastuut on kirjattu liitteeseen, liite 1.

3 Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Savonlinnan kaupungissa on lukiokoulutuksessa ja TUVA-koulutuksessa yhteensä 761 opiskelijaa.³

Terveysterveysten tehtäviin kuuluu myös Aikuiskoulutuksen alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden

kouluterveydenhuolto. Näitä opiskelijoita oli 2022 syyslukukaudella ja 2023 kevätlukukaudella 38.

Suositus opiskelijaterveydenhoitajan resurssille on 1 htv 570 opiskelijaa kohden. Tämän perusteella lukioilla

tulisi olla tätä resurssia käytössään 1,3 henkilötyövuotta. Lukuvuonna 2022–2023 lukioilla on käytössään 1,4

htv. Sosiaali- ja terveysministeriön mitoitussuorituksissa on tuotu esille, että resurssia jyvitetessä on

huomioitava seuraavat asiat;

- paljon tukea tarvitsevien nuorten osuus
- terveydenhoitajan ja lääkärin toimipisteiden määrä (esim. Taidelukiossa työskentelevällä viranhaltijalla on kolme toimipistettä)
- kutsuntojen ennakoterveystarkastukset

Koululääkärin resurssille suositus on 1 htv 2500–3000 opiskelijaa kohden. Lukioilla tulisi sen perusteella olla 0,29–0,24 henkilötyövuoden verran tätä resurssia käytössään. Lukuvuonna 2022–2023 lukioilla on tosiasiallisesti käytössään 0,2 htv.

Koulupsykologin resurssia⁴ lukioilla tulisi olla 0,92 henkilötyövuoden verran. Lukuvuonna 2022–2023 lukioilla on tosiasiallisesti käytössään tätä resurssia n. 0,5 htv.

Koulukuraattorin resurssia lukioilla tulisi olla käytössään 1,07 henkilötyövuoden verran⁵. Lukuvuonna 2022–2023 lukioilla on tosiasiallisesti käytössään tätä resurssia 0,7 htv.

Opetushallituksen määräyksen mukaan opiskeluhoollon kokonaistarpeen arvioinnissa tulee huomioida opiskelijoiden sekä lukioyhteisöjen erityistarpeet. Lyseon lukiossa opiskeluhoollolle aiheuttavat resurssin lisätarvetta TUVA-opiskelijat sekä vieraskieliset opiskelijat. Savonlinnan Taidelukiossa suurin osa opiskelijoita tulee oppilaitokseen ulkopaikkakunnilta, joten he asuvat viikot erossa huoltajistaan. Lisäksi opiskelijaksi hakeutuvien joukossa on paljon sellaisia, jotka ovat erityisen avun ja tuen piirissä jo peruskouluvuosinaan. Nämä asiat luovat paineita opiskeluhooltoon, ennen kaikkea kuraattori- ja terveydenhoitopalveluihin. Tästä johtuen arvioimme, että opiskeluhoollon palveluihin kohdistuu kaksinkertainen kysyntä tämän opiskelijamääränä pohjalta. Siksi laskennallisesti tarve yksilökohtaisille opiskeluhoitopalveluille olisi 1000 opiskelijalla.

Edellä kerrotusta johtuen riittävä opiskeluhoitopalveluiden resurssi olisi seuraava;

- 1,8 henkilötyövuotta opiskelijaterveydenhoitajan palveluita
- 0,4 henkilötyövuotta koululääkärin palveluita
- 1,3 henkilötyövuotta koulupsykologin palveluita
- 1,5 henkilötyövuotta koulukuraattorin palveluita

4 Lukioyhteisöjen toimenpiteet yhteisöllinen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yhteisöllisen opiskeluhuollon tehtävä on seurata, arvioida ja kehittää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia yhdessä opiskelijoiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

4.1 Opiskelijoiden ja lukioyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Oppilaitosympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehditaan säännöllisesti. Joka kolmas vuosi toteutetaan oppilaitosympäristön terveydellisten olosuhteiden ja turvallisuuden tarkastukset. Tarkastukseen osallistuvat kouluterveydenhoitajan ja terveystarkastajan lisäksi koulutuksen järjestäjä, opiskelijoiden edustaja ja oppilaitoksen henkilökunnan edustaja. Tarkastukseen voidaan kutsua lisäksi muita asiantuntijoita. Samassa yhteydessä tehdään terveydensuojelulain (763/1994) mukainen määräaikaistarkastus terveystarkastajan aloitteesta. Terveystarkastaja tekee tarkastuksesta tarkastuspöytäkirjan.

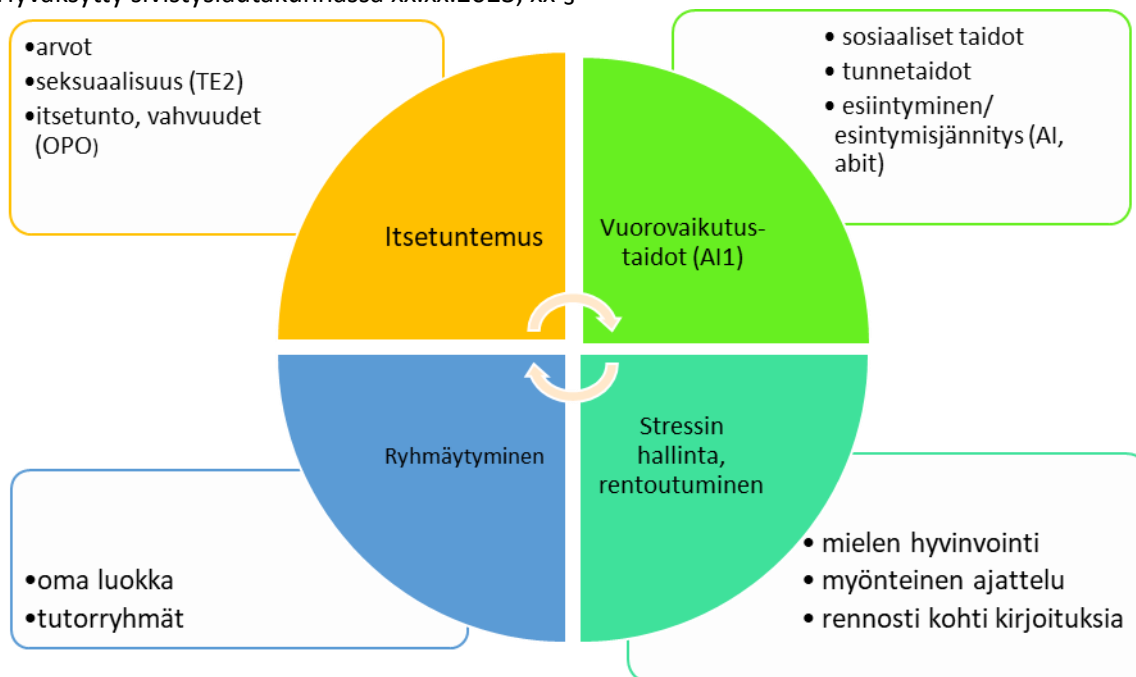
Tapaturmien ehkäisy ja ensiapu ovat osa pelastuslain edellyttämää oppilaitoksen pelastussuunnitelmaa, joka laaditaan rehtorin, koulun henkilöstön, kouluterveydenhuollon ja opiskelijakunnan yhteistyönä. Oppilaitoksessa on tarkoituksenmukainen ensiapuvälineistö, jonka kunnosta ja täydentämisestä vastaa rehtorin nimeämä opettaja. Terveystarkastajan tehtävänä on tarkastaa välineistö säännöllisesti.

Koulutapaturmista saadaan tietoa kouluterveydenhoitajalta sekä vahinkoilmoituksista. Tilastoinnista saatua tietoa tarkastellaan yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä ja tietoa hyödynnetään tapaturmien ennaltaehkäisyssä.

4.2 Lukioiden opiskeluhuoltoryhmien johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä ohjaa opiskeluhuollon suunnittelua, kehittämistä, toteuttamista ja arviointia. Ryhmä kokoontuu vähintään kerran lukukaudessa. Sitä johtaa rehtori/oppilaitoksen määräämä henkilö. Ryhmään kuuluvat lukioiden apulaisrehtorit, opinto-ohjaajat, opiskelijaterveydenhoitaja, koulukuraattori, koulupsykologi, erityisopettaja ja opettajakunnan sekä opiskelijakunnan edustajat.

Savonlinnan kaupungin lukioissa seurataan tilastojen, palautteiden ja kyselyiden avulla opiskeluhuollon palveluiden käyttöä ja niiden saatavuuden riittävyyttä. Opiskeluhuoltoryhmä päättää lukuvuosittain keskeisimmistä yhteisöllisen opiskeluhuollon toimista ja niiden aikataulutuksesta ns. hyvinvoinnin yhteisöllisen vuosikellon (2. aste)⁶ mukaisesti.

Kuva 1. Opiskeluhoollon vuosikello. Niina Pietikäinen 2023.

Ryhmä voi kutsua eri asiantuntijoita kokouksiinsa.

Opiskeluhooltoryhmä organisoii ainakin seuraavat lukion vuodenvuorokierroon liittyvät toimet;

- opiskeluhoollon resurssien riittävyyden arviointi lukuvuoden alussa ja tarvittaessa Savonlinnan kaupungin oho-ryhmälle tiedottaminen asiasta
- yhteisöllisen opiskeluhoollon toimijoiden vastuiden täsmentäminen ja "hoitopolkujen" päivittäminen lukuvuoden alussa
- opiskeluhoollon palveluiden ajantasaisuuden tarkistaminen esim. koulujen verkkosivuilla ja opinto-oppaissa
- opiskeluhoollon liittyvien täydennyskoulutustarpeiden kartoittaminen
- opiskeluhoollon kokonaisuuden toimimisen vaikuttavuuden arviointi lukuvuosittain, huhti- tai toukokuussa (vain, jos oho-ryhmä tätä edellyttää)
- kouluterveyskyselyn tulosten analysointi ja niihin reagoiminen sekä tulosten julkistaminen sidosryhmille
- päättökyselyn tulosten analysointi ja julkistaminen sidosryhmille, kerran vuodessa, tammikuun
- olokyseleyn tulosten analysointi ja niiden julkistaminen sidosryhmille, kerran vuodessa, tammi- tai helmikuun
- tulokyselyn tulosten analysointi ja niiden julkistaminen sidosryhmille, kerran vuodessa, helmi- tai maaliskuun
- pelastussuunnitelman ja kriisisuunnitelman päivittäminen sekä työpaikan riskien tarkistaminen lukuvuosittain

Opiskeluhoollon kokonaisuudesta vastaa ja tiedottaa oppilaitoksen rehtori. Tämä suunnitelma liitetään sellaisenaan opinto-oppaaseen, joka on tiedottaminen perusväline.

4.3 Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Opiskelu on opiskelijan työtä eli koulutyöhön tulee osallistua tunnollisesti. Savonlinnan lukioissa noudatetaan Savonlinnan kaupungin poissaolomallia, joka löytyy [ohjeisesta linkistä](#).

Ryhmänohjaaja seuraa säännöllisesti opiskelijoiden poissaoloja Wilma-sovelluksen avulla. Opettaja puuttuu opiskelijan epämääraisiin ja toistuviin poissaoloihin ja myöhästymisiin keskustelemalla opiskelijan kanssa ja olemalla poissaolomallin mukaisesti yhteydessä huoltajiin. Jos tilanne ei näillä toimenpiteillä korjaannu, opettaja/ryhmänohjaaja kokoaa yksilöllisen opiskeluhuoltoryhmän, joka päättää jatkotoimenpiteistä. Tarvittaessa otetaan yhteyttä etsivään nuorisotyöhön.

Oppilaitoksen yhteisöllisessä opiskeluhuoltoryhmässä seurataan yleisesti opiskelijoiden poissaoloja mahdollisena opiskeluhuollollisena ilmiönä, johon tulee puuttua.

Oppivelvollisuuslain myötä opiskelijan huoltajan valvontavastuu on kasvanut lukioasteella. Huoltaja vastaa poissaolojen asianmukaisista merkinnöistä oppilaitoksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Täysi-ikäisyyden myötä tämä vastuu siirtyy opiskelijalle.

Oppilaitos antaa virka-apua Kansaneläkelaitokselle, jos opinnot eivät etene KELA:n määrittelemien kriteerien mukaisesti.

4.4 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Lukioissa tupakointi ja muiden päihteiden käyttö on kielletty koulupäivänä aikana, koulun tiloissa sekä koulun järjestämissä tapahtumissa ja matkoilla.

Oppilaitoksen aikuisten tulee puuttua opiskelijoiden päihteiden käyttöön ja tehdä asiassa tarvittaessa yhteistyötä opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Painopisteenä on ennaltaehkäisevä työ.

Opiskelijoiden terveystarkastusten yhteydessä selvitetään opiskelijoiden päihteiden käyttöä. Kouluterveydenhuollon tehtävänä on neuvoa ja auttaa tupakoinnin sekä päihteiden käytön lopettamisessa ja järjestää tarvittaessa hoitoonohjaus. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus. Mikäli päihteiden käyttöä ilmenee opiskelijoiden kesken laajemmin, yhteistyötä voidaan lisätä alueellisesti esim. poliisin, nuorisotyön, huoltajien ja järjestöjen kanssa.

4.5 Yhteistyön käytänteet oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Lukiot toimittavat työsuojelun toimintaohjelman keväisin. Tässä asiakirjassa on kuvattu työyhteisön riskit, luokiteltu niiden toteutumisen todennäköisyys ja vakavuus sekä toimenpiteet niiden ehkäisemiseksi.

Lukioilla on pelastuslain edellyttämät pelastussuunnitelmat, jotka sisältävät kriisisuunnitelman. Pelastussuunnitelmat saatetaan pelastusviranomaisten tietoon ja niitä jaellaan suunnitelmissa määritellyllä tavalla. Niiden sisäistäminen myös varmistetaan uusilta työntekijöiltä. Lisäksi lukiorakennuksissa toteutetaan palotarkastukset (Eloisa, pelastuslaitos), tilojen terveellisuuden tarkastukset (Eloisa, työpaikkaselvitys) sekä työhyvinvoinnin tarkastukset.

4.6. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi / yksilökohtainen opiskeluhoolto

4.6.1. Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhooltopalveluihin

Tämän suunnitelman liitteenä on eri lukiotoimijoiden vastuunjako yhteisöllisestä ja yksilökohtaisesta opiskelijahuollosta, liite 1. Toimijoita ovat seuraavat:

- lukion rehtori
- lukion opinto-ohjaaja
- lukion erityisopettaja
- lukion ryhmänohjaaja
- lukion aineenopettaja

Nämä toimijat ohjaavat opiskelijaa tarvittaessa yksilökohtaisen opiskeluhoollon palveluiden piiriin.

Jokaisella opiskelijalla on oikeus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä opiskelijalle myös opiskelijan huoltajan tai muun asianosaisen henkilön yhteydenoton perusteella.

Opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa opiskelija on ohjattava saamaan muita opiskeluhoollon palveluja sekä muuta erityistä tukea.

Kaikilla tässä luvussa mainituilla lukiotoimijoilla on velvollisuus ohjata tuen tai avun tarpeen huomattuaan opiskelijaa yksilökohtaisen opiskeluhoollon palveluiden piiriin. Päävastuu tässä on lukion ryhmänohjaajalla.

4.6.2. Yksittäisen opiskelijan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen

Asiantuntijaryhmä kootaan opiskelijan suostumuksella yksittäisen opiskelijan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa opetushenkilöstön tai opiskeluhoollon palveluiden edustaja eli ryhmänohjaaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja, psykologi, kuraattori, terveydenhoitaja tai rehtori.

Vastuuhenkilö toimii opiskeluhooltokertomuksen kirjaajana (wilma-muistio) ja kertomuksen jakelijana.

Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi edellyttää opiskelijan suullista suostumusta. Tämä suostumus kirjataan wilman muistioon.

4.6.3. Opiskeluhooltokertomuksen laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen

Opiskeluhooltokertomuksena käytetään Visma Oy:n laatimaan sähköistä muistiota, joka löytyy wilmasta opiskelijoittain muistiot -välilehdeltä. Muistion nimi on opiskelijakohtainen muistio. Tämä muistio kiinnittyy opiskelijan tietoihin, ja lukuoikeus muistioon voidaan rajata.

Tämän lomakkeeseen kirjataan seuraavat asiat;

- opiskelijan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen tai muutoin vajaavaltaisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- palaveriin osallistuvien henkilöiden nimet ja asemat
- vastuhenkilö
- asian kirjaaminen: päivämäärä, asia lyhyesti, asiakirjalaji (muistio), asian vireillepanija ja aihe lyhyesti sekä siihen mennessä toteutetut tukitoimet
- palaverissa tehtävät päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- tiedot tietojen näkymisestä ja luovutuksesta
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa

On huomioitava, että koulutuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet sekä oppilaitoksen rehtori ja opettajat (mukaan lukien opetusharjoittelua suorittavat) eivät saa luvattomasti sivullisille ilmaista, mitä he ovat tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää opiskelijoiden ja lukiolaissa tarkoitetun henkilöstön sekä heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.

4.6.4. Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen opetuksen epäämisen yhteydessä

Opetuksen epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

4.6.5. Opiskelijan koulupäivän aikaisen erikoisruokavalion ilmoittamisen käytänteet lukioissa

Opiskelijaruokailussa huomioidaan allergiat ja eri kulttuuritaustaisten opiskelijoiden tarpeet. Allergioista ja muusta esteellisyydestä ilmoitetaan oppilaitoksen ruokapalveluun erityisruokavaliolomakkeella.

4.6.6. Opiskeluhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseen sekä lääkityksestä ilmoittaminen

Opiskelijan tarvitseman lääkityksen sekä hoidon tukeminen oppilaitoksessa sovitaan monialaisesti ja tapauskohtaisesti yhdessä huoltajien, opiskelijan, opiskeluterveydenhuollon, oppilaitoksen henkilöstön ja hoitavan tahon kanssa. Opiskelijaterveydenhuollolla on kokonaisvastuu opiskelijan terveydenhuollosta, joten sen on saatava tieto opiskelijan yhteyksistä erikoissairaanhoidon, hänen saamastaan hoidosta sekä tehdyistä tutkimuksista.

Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon ja lääkityksen järjestämisestä oppilaitoksessa vastaa terveydenhoitaja. Oppilaitoksen muu henkilökunta ei jaa lääkkeitä opiskelijoille, ei edes tavanomaisia särkylääkkeitä.

5 Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

5.1. Opiskelijoiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhuoltopalveluiden osallisuus koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen

Savonlinnalaisissa lukioyhteisöissä lukioden opiskelijakunnilla on aloiteoikeus kaikissa rehtorin toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Opiskelijoita kannustetaan järjestämään lukion opetus- ja kasvatustehtävää tukevaa toimintaa, mm. erilaiset vuodenvuorokierrokset liittyvät tapahtumat. Näistä on kuvaus myös opetussuunnitelmien toimintakulttuuri-kohdassa.

Osallisuuden vahvistamiseksi järjestetään tutor-toimintaa sekä viikoittaiset ohjaustapaamiset ryhmänohjaajan johdolla. Lisäksi järjestetään tarvittaessa teemakyselyjä opiskelijoiden kokemusten ja mielipiteiden kartoittamiseksi. Opiskelijakuntien hallitukset toimivat opiskelijoiden edustajina ja osallistuvat koulun kehittämiseen sekä antavat lausuntoja koulutyöhön liittyvissä asioissa. Huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi järjestetään vanhempainiltoja. Opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa käytössä on ajantasainen opinto-opas. Kodin ja oppilaitoksen välisessä jatkuvassa yhteydenpidossa hyödynnetään Wilma-ohjelmaa.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskelijat osallistuvat opiskeluhuollon suunnitteluun, kehittämiseen ja arviointiin lukioden opiskeluhuoltoryhmän jäseninä. Opiskelijoiden huoltajille varataan mahdollisuus tulla kuulluksi opiskeluhuollon suunnittelussa.

Tämä asiakirja on asetettu kommentoitavaksi opiskelijoille sekä heidän huoltajilleen Wilman kautta. Mahdolliset lausunnot huomioidaan ja asiakirja esitetään hyväksyttäväksi lukioden rehtorikokouksessa. Tämän jälkeen se saatetaan tiedoksi Savonlinnan kaupungin OHO-ryhmään. Asiakirja hyväksytään lopullisesti Savonlinnan sivistyslautakunnassa.

Lukuvuosittaiset yhteisöllisen opiskeluhuollon toimet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan, joka hyväksytään sivistyslautakunnassa.

5.2. Lukion opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Oppilaitoksen rehtorin tehtävänä on varmistaa tässä asiakirjassa olevien asioiden toteuttaminen. Henkilökunta veloitetaan perehtymään suunnitelmaan ja toimimaan sen mukaisesti.

Savonlinnan kaupunki

Lukiokoulutus

Opiskelijahuoltosuunnitelma

Hyväksytty sivistyslautakunnassa xx.xx.2023, xx §

6 Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus.

Savonlinnan lukioilla on pelastussuunnitelmien osana kriisisuunnitelmat sekä LOPS201-asiakirjojen osana tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Nämä asiakirjat sisältävät tässä osiossa edellytettävät toimet.

6.2. Lukioden kriisisuunnitelmat

Lyseon lukio:

<https://savonlinnanlyseonlukio.onedu.fi/verkkojulkaisut/zine/255/pdf>

Taidelukio:

<https://savonlinnantaidelukio.onedu.fi/verkkojulkaisut/wp-content/uploads/sites/3/2023/04/2-Kriisisuunnitelma-koulun-kriisit-ja-toimintaohjeet-niiden-varalle.pdf>

6.2. Lukioden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat

Taidelukio:

<https://savonlinnantaidelukio.onedu.fi/verkkojulkaisut/wp-content/uploads/sites/3/2016/09/Tasa-arvo-ja-yhdenvertaisuussuunnitelma-Taidelukio.pdf>

Lyseon lukio:

<https://savonlinnanlyseonlukio.onedu.fi/verkkojulkaisut/zine/205/pdf>

1 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon toimijoiden vastuut

1.1 Opiskeluterveydenhuollon palvelut

Opiskeluterveydenhoitaja on ennaltaehkäisevän terveydenhuollon asiantuntija, joka osallistuu sekä yhteisölliseen että yksilökohtaiseen opiskeluhoitotyöhön. Kouluyhteisön tasolla terveydenhoitaja tuo terveydenedistämisen näkökulman opiskeluhoitotyöhön.

Yksilötasolla terveydenhoitaja ja lääkäri osallistuvat opiskelijoiden tukitoimien suunnitteluun terveydenhuollon asiantuntijoina. Terveydenhoitajan työaika koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa järjestetään siten, että opiskelija pääsee tarvittaessa terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta.

Opiskelijalla on oltava mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain mukaisesti.

Koululääkäri osallistuu laajoihin terveystarkastuksiin, jotka tehdään toisen vuosikurssin opiskelijoille. Lääkärin kanssa tehdään yhteistyötä myös opiskeluhoitotyöhön liittyvissä asioissa.

Lukiolaiselle suoritetaan seuraavat tarkastukset:

- 1. vuosi: terveydenhoitajan tarkastus (60 min)
- 2. vuosi: terveydenhoitajan tarkastus (60 min) ja lääkärintarkastus (30 min), jonka yhteydessä tehdään asevelvollisuustarkastus ja/tai ajokorttia varten vaadittava nuorison terveystodistus
- 3. vuosi: tarvittaessa terveydenhoitajan tarkastus (30 min)
- 4. vuosi: tarvittaessa terveydenhoitajan tarkastus (30 min)

Lukioyksiköissä voidaan antaa muita terveydenhuollon palveluita mm. lasten ja nuorten psykiatrian poliklinikan sairaanhoitajan jalkautumista lukioyksikköön. Lisäksi terveydenhuollon henkilöstö ohjeistaa opiskelijoita muiden terveydenhuollon palveluiden, kuten ehkäisyneuvonnan, kuntoneuvolan ja virka-ajan ulkopuolisen päivystysvastaanoton pariin.

1.2. Kuraattori- ja psykologipalvelut

Opiskelijalle tulee järjestää henkilökohtainen keskustelumahdollisuus koulupsykologin tai koulukuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Koulupsykologin työskentelyn tavoitteena on edistää oppilaiden psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia yksilöinä ja yhteisön jäseninä sekä tukea oppimistavoitteiden saavuttamista. Koulupsykologin tehtävänsuoraan kuuluu asiakastyötä, konsultaatiota, oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistämistä sekä yhteistyötä kotien ja erilaisten sidosryhmien kanssa.

Savonlinnan kaupunki

Lukiokoulutus

Opiskelijahuoltosuunnitelma

Hyväksytty sivistyslautakunnassa xx.xx.2023, xx §

Psykologin asiakastyö sisältää lapsen ja nuoren kehitykseen ja oppimiseen liittyvien kysymysten selvittelyn ja arvioinnin. Oppilaitosyhteisössä koulupsykologi osallistuu tarvittaessa oman erityisalan asiantuntijana koulun opiskeluhoitoryhmiin sekä muuhun monialaiseen opiskeluhoollon yhteistyöhön, joka koskee yksittäistä opiskelijaa, opiskelijaryhmää tai koko oppilaitosyhteisöä.

Koulukuraattori toimii yhteistyössä opiskelijan, hänen huoltajiensa, opiskelijaryhmien, opettajien, opiskeluhoollon asiantuntijoiden sekä muiden viranomaisten kuten lastensuojelun kanssa.

Koulukuraattorin tehtävät voivat liittyä yksittäisen opiskelijan tukemiseen, oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen tai opiskeluhoollon yhteistyöhön.

2 Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimijoiden vastuut

Lukion rehtori vastaa omassa yksikössään lukiolain edellyttämien toimintojen järjestämisestä. Osa tätä vastuuta on opiskeluhoollasioiden resursointi ja toteutus niin, että opiskelija saa tarvitsemansa yhteisöllisen opiskeluhoollon palvelut sekä erityisen tuen palvelut lainsäädännön puitteiden mukaisesti.

Rehtori koordinoi oppilaitoksen tasolla opiskeluhoollon kokonaisuutta. Rehtori päättää ryhmänohjaajista ja heidän tehtäväkuvastaan, koordinoi opiskelija-arviointien käytänteitä, päättää linjauksista, joiden mukaan opiskelija siirtyy yhteisöllisestä opiskeluhoollasta erityistä tukea antavaan opiskeluhooltoon. Rehtori seuraa opiskeluhoollon palveluiden toimivuutta ja resurssien riittävyyttä.

Rehtori tai hänen määräämänsä viranhaltija valmistelee opiskelijoiden tarvitsemat ja KELA:lle osoitettavat kuntoutustukianomukset yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa.

Opinto-ohjaaja vastaa oppilaitoksen opinto-ohjauksesta. Sen tavoitteena on saada opiskelijat määrätietoisesti ja turvallisesti suorittamaan lukio-opinnot oman henkilökohtaisen suunnitelmansa mukaan ja pääsemään hyvin heille sopiviin jatko-opintoihin sekä menestymään elämässä.

Ohjaustoiminnan tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa ja kehittää hänen päätöksenteko- ja ongelmanratkaisutaitojaan sekä koulutusasioissa että elämänsuunnittelussa. Ohjauksen tehtävänä on edistää koulutuksellista, etnistä ja sukupuolten välistä tasa-arvoa. Ohjausmenetelminä ovat luokamuotoinen ohjaus, pienryhmäohjaus, henkilökohtainen ohjaus ja verkko-ohjaus. Myös tutoropiskelijat toimivat vertaisohjaajina.

Opinto-ohjaajalla on päävastuu ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta sekä opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä. Opinto-ohjaaja on mukana myös opiskelijahuollon ohjauksen suunnittelussa, kehittämisessä, toteuttamisessa ja arvioinnissa yhdessä lukion muun henkilökunnan kanssa.

Opinto-ohjaaja antaa tukea ja ohjausta

- lukio-opiskelun käytäntöihin
- opiskelutaitoihin ja elämäntaitoihin
- oppiaine- ja opintojaksovalintoihin
- kiinnostuksien ja vahvuuksien kartoittamiseen
- yo-tutkinon suunnitteluun
- ammatilliseen suuntautumiseen ja jatkokoulutusvaihtoehtojen kartoittamiseen
- osallistuu tarvittaessa opiskelijahuollollisiin tehtäviin
- tarkistaa opiskeluvaikeuksien ilmaantuessa nuoren kokonaistilanteen ja opinto-ohjelman yhdessä nuoren kanssa

- tiedottaa tarvittaessa huolestaan opiskelijan huoltajalle keskusteltuaan ensin asiasta opiskelijan kanssa
- ohjaa opiskelijan eteenpäin tarvittaessa muihin asiantuntijapalveluihin, esimerkiksi erityisopettajalle, kuraattorille, psykologille tai koulun ulkopuoliselle toimijalle
- tekee opintojen pidentämissuunnitelman yhdessä opiskelijan kanssa, tarvittaessa mukana ovat myös huoltajat; tiedottaa huoltajalle asiasta
- järjestää ja osallistuu tarpeen mukaan huoltajatapaamisiin.

Lukiovuosiensa aikana opiskelija tutustutetaan erilaisiin koulutusohjelmiin oppilaitosesittelyjen ja -vierailujen muodossa. Lukuvuoden aikana pyritään toteuttamaan tutustuminen jollekin korkeakoulun kampukselle opiskelijan toiveet huomioiden.

Jokaiselle opiskelijalle suunnitellaan jatko-opiskelupolku ohjauskeskustelujen sekä sähköisten tukipalveluiden muodossa. Tässä vaiheessa opiskelija tekee henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman. Lisäksi tätä työtä tuetaan oppitunneilla annettavilla infoilla ryhmä- ja pienryhmäkokoonpanoissa. Lukion päätyttyä annetaan vuoden ajan jälkiohjausta sitä tarvitseville.

Erityisopettajan työ on pedagogisesti tukevaa työtä. Pedagogista tukea tarjotaan tarvittaessa opiskeluhoollon toimenpiteiden piirissä olevan opiskelijan tuen tehostamiseksi. Opiskelijan oikeus opiskelun tukeen on määritelty tarkemmin lainsäädännössä.

Lukion erityisopettajan työ sisältää opiskelun tukitarpeiden kartoituksia opiskelijaryhmittäin sekä yksittäisen opiskelijan opiskelun tehostetun tuen järjestelyjä: tuen tarpeen arviointia, perusteiden selvittelyä (esimerkiksi luki-testaus), opiskelun tuen suunnittelua ja oppimisen etenemisen seuranta sekä tarvittaessa opettajien konsultointia tukijärjestelyissä.

Mikäli opiskelijan oppiminen edellyttää pedagogisia tukitoimia, niistä päättävät erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja rehtori. Erityisopettaja laatii yhdessä opiskelijan kanssa opiskelun pedagogisen tuen suunnitelman, jota aineenopettaja tulee noudattaa opetusta antaessaan.

Erityisopettajan tehtävänä on myös laatia opiskelijan käyttöön lausunnot muiden asiantuntijoiden tekemien tukitarveselvitysten taustatiedoiksi. Resurssien salliessa erityisopettajan keskeistä työtä olisi lisäksi opiskelutekninen neuvonta ja ohjaus tukikursseina ja yksilöllisesti.

Erityisopettaja, opinto-ohjaaja ja rehtori laittavat opiskelijan anomuksesta vireille prosessin ylioppilaskokeen erityisjärjestelyjen saamiseksi ylioppilaslautakunnan ohjeiden mukaisesti. Hakemukset laitetaan vireille ylioppilastutkintolautakunnan sähköisen asioinnin palvelussa.

Ryhmänohjaaja on perusrhmänsä opiskelijoiden lähiohjaaja, joka perehdyttää opiskelijat kouluyhteisön jäseniksi ja seuraa heidän opintojensa sujumista. Ryhmänohjaaja edistää ryhmäläistensä viihtymistä ja hyvinvointia sekä yksilö- että yhteisötasolla. Ryhmänohjaajien ja huoltajien välisellä yhteistyöllä tuetaan opiskelijan hyvinvointia, opiskelua ja opiskeluedellytyksiä. Työssään ryhmänohjaaja luo itse omat toimintatapansa yhteisten pelisääntöjen sisällä sekä toimii linkkinä omien opiskelijoidensa ja heidän huoltajiensa sekä koko kouluyhteisön välillä. Ryhmänohjaajan yksilöityjä tehtäviä ovat seuraavat:

- pitää viikoittaisen ryhmänohjaustuokion ja tiedottaa opiskelijoita ajankohtaisista asioista
- valvoo säännöllistä koulunkäyntiä ja seuraa opiskelijan poissaoloja viikoittain ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin lukioiden poissaolomallin mukaisesti
- perehdyttää koulun käytänteisiin ja ohjeisiin
- haastattelee ryhmänsä opiskelijat (1. vuoden syksyllä)
- havainnoi ryhmänsä opiskelijoiden hyvinvointia tavatessaan opiskelijoita

- tarkistaa opiskelijan opiskelumenestyksen jaksoittain (hylätyt ja keskeneräiset opintojaksot, heikentyneet arvosanat, opintopisteiden kertymä)
- keskustele opiskelijan kanssa sekä tarvittaessa opinto-ohjaajan ja aineenopettajan kanssa, jos huoli nuoresta syntyy
- on opiskelijan luvalla yhteydessä alaikäisen huoltajaan, kun huoli opiskelijasta herää, mutta mikäli huolena on lastensuojelulain 25§:n kaltainen tilanne, ryhmänohjaaja voi olla yhteydessä huoltajaan ilman alaikäisen lupaa
- ohjaa opiskelijan tarvittaessa opinto-ohjaajan, erityisopettajan, kuraattorin tai terveydenhoitajan luokse
- osallistuu tarvittaessa opiskelija- ja huoltajapalaveriisiin
- kannustaa, tukee ja motivoi opiskelijoitansa
- myöntää 1-3 päivän loman
- pitää yhteyttä huoltajiin opiskelijan hyvinvoinnin edistämiseksi
- osallistuu ohjausryhmänsä vanhempainiltojen suunnitteluun ja toteutukseen
- osallistuu lukion yhteisten vuosikursseittain järjestettävien tilaisuuksien järjestelyihin ja toteutukseen lukiokohtaisesti sovitulla tavalla, esim. teemapäivät, vanhojen tanssit, penkkarit, yöjuhla
- toimii määritellyllä tavalla huolen eri vyöhykkeissä.

Aineenopettaja huolehtii opiskelijoiden hyvinvoinnista pitämillään opintojaksoilla mm. seuraamalla niiden suorittamista ja opiskelijoiden opetukseen osallistumista. Aineenopettaja havainnoi opiskelijoiden oppimista, työskentelyä, käyttäytymistä ja jaksamista oppitunneilla. Aineenopettajan tehtäviä ovat mm. seuraavat:

- kohtelee opiskelijoita yhdenvertaisesti ja kannustaen
- hoitaa päätehtävänsä hyvin eli antaa opintojaksoillaan hyvää opetusta ja ohjausta
- opettaa ja ohjaa oman oppiaineen kannalta keskeisiä ja tärkeitä oppimaan oppimisen tapoja ylioppilaskokeen rakenteen huomioiden
- Sopii opintojakson alussa yhdessä opiskelijoiden kanssa opintojakson suorittamiseen ja arviointiin vaikuttavat näytöt ja ”pelisäännöt”, esim. mahdolliset lisänäytöt poissaolojen takia; sovitut säännöt annetaan kirjallisina esim. Wilmassa; jos opintojakso on esim. poissaolojen takia vaarassa keskeytyä, aineenopettaja informoi asiasta viipymättä opiskelijaa, alaikäisen huoltajaa ja ryhmänohjaajaa
- suorittaa opintojakson arvioinnin annetussa määräajassa
- seuraa opiskelijoiden hyvinvointia ja heidän osallistumistaan opetukseen
- konsultoi tarvittaessa erityisopettajaa opiskelijoiden oppimisvaikeuksista
- toteuttaa tarkoin erityisopettajan ja opiskelijan tekemää opiskelun erityisen tuen suunnitelmaa
- sopii tarvittaessa opiskelijan kanssa tukiopestuksesta ja/tai muista opiskelujärjestelyistä
- osallistuu tarvittaessa huoltajatapaamisiin oppiaineensa asiantuntijana
- keskustele opiskelijan kanssa, kun hänellä syntyy huoli opiskelijasta ja ilmoittaa tarvittaessa ryhmänohjaajalle
- vastaa vastuullaan olevan oppiaineen osalta siitä, että opiskelijalla on osallistumisoikeus yo-kirjoituksiin ja lukion oppimäärä on tullut suoritetuksi
- toimii määritellyllä tavalla huolen eri vyöhykkeissä.

Koulusihteeri hoitaa opiskelijan opintososiaalisiiin etuihin liittyviä asioita, kuten opintotuki-, asumistuki- ja koulumatkatukiasiat. Ohjeistaa hakemusten teossa, tarkistaa hakemusten oikeellisuuden ja toimittaa ne KELA:n käsiteltäväksi.

Savonlinnan kaupunki

Lukiokoulutus

Opiskelijahuoltosuunnitelma

Hyväksytty sivistyslautakunnassa xx.xx.2023, xx §

Koulusihteeri antaa oppilaitokseen liittyvää yleisinfoa sekä esimerkiksi ulkopaikkakuntalaisille apua erilaisista käytännön asioista mm. opiskelija-asuntojen hakemiseen liittyen.